

MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

N. T. Usmonova

Namangan davlat pedagogika instituti 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: *Mustaqil ta'lim bugungi ta'lim tizimida o'quvchilarni o'z-o'zini boshqarish va rivojlantirishga yordam beradigan asosiy usul sifatida keng tarqalgan. Axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT) mustaqil ta'lim jarayonini yanada samarali va qulay tashkil etishga imkon yaratadi. Ushbu maqolada AKTning mustaqil ta'limni tashkil etishdagi roli, uning afzalliklari, qo'llanilishi va ta'lim jarayonini yaxshilashdagi o'rni ko'rib chiqiladi. Maqolada, shuningdek, AKT ning ta'limda shaxsiylashtirilgan, interaktiv va mustaqil o'rganishga asoslangan imkoniyatlarni qanday taqdim etishi tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Mustaqil ta'lim, axborot-kommunikatsion texnologiyalar, ta'lim texnologiyalari, shaxsiylashtirilgan ta'lim, interaktiv o'qish.*

Kirish

Ta'lim tizimida mustaqil o'rganish jarayoni o'quvchilarga o'z-o'zini rivojlantirish va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga imkon beradi. Mustaqil ta'limning samarali tashkil etilishi uchun zamonaviy pedagogik usullarni va axborot-kommunikatsion texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyatga ega. Axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT) o'quvchilarga o'zlarini o'qish jarayoniga jalb qilish, interaktiv va shaxsiylashtirilgan ta'lim olish imkoniyatini beradi. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ta'lim samaradorligini yaxshilaydi.

Axborot-kommunikatsion texnologiyalar va mustaqil ta'lim

Axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT) ma'lumotlarni saqlash, uzatish va qayta ishlash imkoniyatlarini taqdim etadigan vositalar majmuasini anglatadi. AKT ning ta'lim jarayoniga kiritilishi o'quvchilarga quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

Onlayn ta'lim platformalari: O'quvchilar internet orqali o'z o'qish materiallarini topish, masofaviy kurslar va darslarga qatnashish imkoniyatiga ega bo'ladi. O'quvchilar o'z vaqtida va o'z ritmida ta'lim olishlari mumkin.

Raqamli resurslar va kutubxonalar: O'quvchilarga raqamli kutubxonalar, maqolalar, e-kitoblar va ilmiy manbalar orqali o'qish materiallariga keng kirish imkoniyatlari yaratiladi. Bu o'z-o'zini o'rganishning samaradorligini oshiradi.

Multimedia vositalari: AKT yordamida video darslar, animatsiyalar, interaktiv ilovalar va simulyatsiyalar yordamida o'quvchilarning ta'lim jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'ladi. Bu turli o'quv uslublarini qo'llab-quvvatlaydi.

Hamkorlik va muhokama platformalari: O'quvchilar forumlar, vebinarlar, guruh ishlarida ishtirok etish orqali bir-biri bilan fikr almashib, o'rganish jarayonini o'zaro qo'llab-quvvatlashlari mumkin. Bu interaktiv o'rganish jarayonini yaratadi.

Baholash va o'zini baholash vositalari: Onlayn testlar, o'zini baholash tizimlari o'quvchilarga o'z yutuqlarini baholash va kamchiliklarni bartaraf etish imkonini beradi. Bu mustaqil ta'limni yanada samarali tashkil etishga yordam beradi.

Mustaqil ta'limda AKTning afzalliklari

Resurslarga keng kirish: AKT yordamida o'quvchilar har qanday vaqtda va har qanday joyda zarur bilim va ma'lumotlarga kirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu ularning mustaqil o'rganish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shaxsiylashtirilgan ta'lim: O'quvchilar o'z vaqtlarini va o'qish materiallarini shaxsiy ehtiyojlariga moslashtirishi mumkin. Bu esa ularning o'rganish samaradorligini oshiradi.

Motivatsiya va qiziqishning oshishi: Multimedia va interaktiv vositalar yordamida ta'limni qiziqarli qilish, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, bu o'quvchilarning ta'lim jarayonida faol ishtirok etishiga turtki beradi.

Global resurslarga erkin kirish: AKT orqali o'quvchilar global ma'lumotlar bazalariga kirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu o'quvchilarning bilim doirasini kengaytiradi.

Kritik fikrlash va tahlil qilish ko'nikmalarining rivojlanishi: O'quvchilar interaktiv va analitik platformalarda ishlash orqali tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Xulosa

Axborot-kommunikatsion texnologiyalar mustaqil ta'limni tashkil etishda yangi imkoniyatlarni yaratadi. AKT ning qo'llanilishi ta'lim jarayonini yanada samarali va interaktiv qiladi, shaxsiylashtirilgan ta'limni amalga oshirishga yordam beradi. Bu esa o'quvchilarning bilim olishdagi motivatsiyasini oshiradi va o'rganish jarayonining samaradorligini yaxshilaydi. Shunday qilib, AKT ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kormishova, Z. A. (2020). Axborot-kommunikatsion texnologiyalar va ta'lim. Toshkent: O'qituvchi.
2. Murodov, S. A. (2018). Ta'limda AKTni joriy etish: samaradorlik va muammolar. Toshkent: Talim va tarbiya.
3. Sharipova, N. B., & Kamilov, R. R. (2019). Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari. Toshkent: Academic Press.